

Jen předávat znalosti už učiteli nestačí

Být učitelem je pro Františka Braunera životním posláním. Práce ho i po sedmnácti letech baví a neměnil by. Že se ve výběru povolání nemýlil, dokazuje i ocenění, které jako pedagog biologie a chemie Gymnázia Olomouc – Hejčín získal. Cena Global Teacher Prize, Česká Republika putovala na střední školu i střední Moravu vůbec poprvé.

PETRA PÁŠOVÁ

OLOMOUC

Soutěž Global Teacher Prize pořádaná společností Eduin vyhlášená v České republice třetím rokem. Odborná komise se snaží o zevrubné hodnocení práce učitelů. Braunera potěšila už samotná účast, o třetím místě mluvila jako o třešničce na dortu. „Předtím vítězili lidé z Čech, teď jsme všichni z Moravy. První a druhé místo vyhráli učitelé z regionu Frýdku-Místku a ze základních škol. Já jsem první oceněný středoškolský učitel,“ říká dvaatřicetiletý kantor, který učí na anglické sekci školy.

Jeho cesta soutěží začala nominací od absolventa gymnázia letos na jaře. Přihláška byla náročná a uchazeči museli splnit čtyři kritéria. Každý musel mít vlastní portfolio a sám sebe podrobit srovnání s danými požadavky. „Požádal jsem proto své bývalé i současné studenty, rodiče mých žáků, kolegy, jestli by byli tak laskaví a napsali mi referenci. Sešlo se několik dopisů a bylo to velmi krásné čtení. Kdyby na mě někdy padl splín, tak se k nim rád vrátím a přečtu si je. Myslím, že mi to pomůže uvědomit si, že práci, kterou dělám, dělám dobře, někdo si toho váží a oceňuje to. Finále bylo krásné, ale tohle pro je

pro mne cennější,“ zamýšlí se pedagog, který teď zvažuje, zda se přihlásí ještě do celosvětové soutěže.

Komisaři hodnotili také práci se studenty a vytváření podmínek k jejich rozvoji, působení v učitelské komunitě i to, jak se soutěžící zapojuje do dění v místě, kde žije. Ze 124 přihlášených se František Brauner dostal do třicítky semifinalistů, následoval i postoupil mezi desítku nejlepších učitelů základních a středních škol. Komise zaměřila i do výuky, točila video a rozhovor a nakonec olomouckého učitele ocenila třetím místem.

Češi neumějí moc chválit

Pro Františka Braunera to ale není první podobné uznání. Už před dvěma lety získal titul Pedagog Olomouckého kraje. „Mělo to možná stejný efekt jako cena Global Teacher Prize. Každé ocenění v České republice, kde postavení učitelů a vzdělávání nemá takovou váhu nebo prestiž, je krásné,“ míní. Když učitel někdo na maturitním večírku řekne, že je rád, že jej učil, je to milé. Ovšem ocenění, kdy si někdo další z odborné veřejnosti všimne jeho práce, je podle Braunera obranou proti vyhoření. „Podobné ocenění by potěšilo v jakékoli profesi. Problém ale je, že my Češi neumíme moc chválit,“ krčí rameny uničov-

František Brauner učí na gymnáziu v Olomouci-Hejčíně už sedmnáctým rokem. Výuku biologie a chemie se snaží studentům zpestřovat. V jeho hodinách proto studenti pracují nejen s textem, schémata a obrázky, ale také například modelují nebo příležitostně pečou. Foto: archiv Františka Braunera

ský rodák, který vystudoval Přírodovědeckou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci a v závěru doktorského studia nastoupil jako učitel chemie na největší gymnázium v České republice. Od té doby tam učí. „Jsem spokojený, neměnil bych,“ říká bez rozmýšlení.

Když na prestižní střední školu nastoupil, byla to ještě doba, kdy nebyly ve třídách mobily, děti po sobě o přestávkách házely houbou a kradly si svačiny. Dnes studenti většinou tráví přestávky s telefonem v ruce. „Role učitele je taková, že ukazuje, motivuje, pomáhá dětem, aby se lépe zorientovaly

v dnešním světě. Naše škola je o všeobecném vzdělávání a úloha učitele je nabídnout ze spektra předmětů to, co zrovna studentům nejvíc sedí. Učíme je, aby diskutovali, ptali se, aby věci nepřijímali pasivně, což je dnes velmi důležité. Nejsem si ale jistý, že už to všichni učitelé pochopili, tedy to, že už nejsme jen pouhými předavači informací. Ty totiž lze dnes najít kdekoli,“ vysvětluje Brauner, který je také třídním učitelem ročníku před maturitou.

Pečené krvinky

Tak, jako se změnili studenti, přizpůsobit se musel

i František Brauner. „Pořád se posouvám, abych udržel krok. Základem úspěchu je rozmanitost a variabilita. Jsem přesvědčený, že aby se studenti chemii a biologii chtěli učit, musejí vědět proč. U každého tématu, které probíráme, se jim snažím ukázat souvislosti s jejich vlastním životem, okolím školy, domovem, Olomoucí, Českou republikou. V jejich těle probíhá iks tisíců chemických reakcí, žijí v prostředí, které jsme mnohdy sami pokazili. Emoce se pamatují nejlépe,“ říká učitel. Se svými studenty se zapojil také do projektů globálního rozvoje vzdělávání,

spolupracuje s olomouckou organizací ARPOK, která se věnuje výuce o aktuálních tématech dnešního světa. „Často pracujeme nejen s textem, schémata a obrázky, ale modelujeme a i pečeme. Třeba hlavičky tasemnic, řezky stonkem a kořenem vyšších rostlin nebo jsme pekli krvinky, vyrábíme kosti. Se studenty tvoříme DNA z bonbonů. Dramaticky jsme ztvárňovali mechanismy chemických reakcí. Jde o to, aby to studenty bavilo. Aby to bylo zajímavé pro ně ale i pro mě. To je ostatně i to, co mě na té práci fascinuje a baví,“ doplňuje.

anketa

Jak vzpomínáte na svá školní léta? Jak se škola od té doby proměnila?

Jan Graubner, arcibiskup olomoucký

Na ta vzpomínám rád. Škola byla hodně jiná, nebyly počítače a mobily, ve třídě se topilo ve velkých kamnech a místo tělocviku jsme sekali díry pro ústřední topení. Učitelům jsme museli říkat soudruhu a snášet jejich posměch za chození do kostela nebo nedělnický původ. Přesto jsme měli dobrou partu a skvělé zázemí doma.

Lenka Chalupová, spisovatelka, mluvčí města Přerov

Na základní škole jsem byla svědomitá, jen matematika a fyzika mi nešly. Nedostala jsem se tak na vybranou školu a musela nastoupit na strojní průmyslovku. Na ty čtyři roky ale vzpomínám s láskou – naučily mě, že dílčí neúspěchy nejsou pro život pohromou ani ostudou a že každý vynikáme v něčem. Studium žurnalistiky už bylo něco jiného, tam jsem byla ryba ve vodě.

Michael Kukrle, cyklista týmu Elkov Author

Řekl bych, že se škola moc nezměnila. Vzpomínám na ni spíše v dobrém. Užil jsem si spoustu srandy, zábavy se spolužáky a kamarády. Samozřejmě jsem se i něco naučil a pomohlo mi to do života. Z předmětů mě nejvíce bavil zeměpis.

Václava Navrátilová, Muzeum Františka Skopalíka

Nejvíce vzpomínám na malou školku v rodných Žalkovicích. Kmotřička mi na první školní den uháčovala nové šaty a k tomu čepičku, ve které jsem nechtěla jít, ale i přesto ji mám stále schovanou. Velmi mě mrzelo, že brzy potom, co jsem nastoupila do školy v sousední obci, žalkovskou školu zavřeli. Cítila jsem prázdnotu v centru obce. Naštěstí se ji v roce 1991 podařilo znovu otevřít.

Ladislav Okleštěk, hejtman Olomouckého kraje, poslanec

Na školní léta a své dětství vzpomínám rád a s láskou. Je nás šest bráčů, já jsem nejstarší, a tak jistě chápete, že v takové partě kluků nebyl čas na nudu. Školství se proměnilo hodně, z mého pohledu k horšímu. Zrovna školství je oblast, kde bychom se měli inspirovat minulostí a vrátit do fungování škol zdravý rozum.

Hana Pospíšilíková, Hanácký folklorní spolek

Do školy jsem chodila ráda, všechno mě bavilo, v tom jsem byla zřejmě nestandardní dítě. Nikdy jsem nepronikla do tajů fyziky, i když je to krásná věda. Měla jsem štěstí na skvělé učitele, na které s úctou vzpomínám dodnes. Od dob mého mládí se toho změnilo hodně – školský systém, učitelé, děti i jejich rodiče.

